

Rytt från VÄRMLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENING

1990:1

MEDLEMSBLAD FÖR VÄRMLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENING

Februari 1990

Årgång 7

KALLELSE TILL ARSMÖTET

Lördagen den 17 mars kl 14.00 håller Värmlands släktforskarförening årsmöte. Vi samlas på Gamla Badhuset i Karlstad.

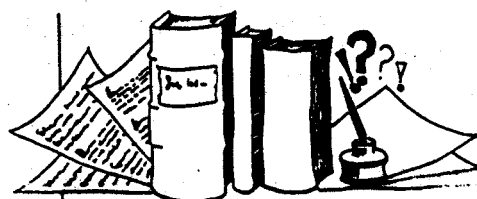
Förutom sedvanliga årsmötesförhandlingar kommer Hans Lindberg att berätta om L M Ericsson, Värmskogs store son, grundaren av Ericsson-koncernen.

Förslag till dagordning,
Verksamhetsberättelse m m, sid:

4

ÖVRIGT UR INNEHALLET

STORMÖTE 1 DEC	2,14
REDAKTÖRSSKIFTE	3
VÄRMLÄNSK UTVANDRING T NORRLAND ..	8
ETT LITET AMERIKA	10
PROBANDEN-TRÄFF	10
TILL LÄSARE AV BLADET	10
ANTAVLOR	11,12,13
PEST & MALM	11
SVAR IGEN	12
ANOR SÖKES	15,16
TIDNINGSFILMER	16
BOKTIPS	16
MIKROKORTREGISTER	16
SLÄKTFORSKARFÖRTECKNINGAR	17
MÖTEN, FÖRELÄSNINGAR	17
BJÖRNJÄGARE LLOYD	17
FRÅN ANDRA BLAD	18
BREV TILL RED	19
GRAVSTENSINVENTERING	19
NY SKRIVMASKIN	19
SLÄKTFORSKARKURS I KARLSKOGA	20
NÄSTA NUMMER	20

KURS I SLÄKTFORSKNING

FÖRDJUPINGSKURS

PA

MOLKOMS

FOLKHÖGSKOLA

Startar 24 mars.

Innehåll: Arkivkunskap,
Etnologi, Gamla stilar m m.

Information på sid:

3

PASTORS-

ÄMBETENAS

KYRKOARKIV sid:

Organisationskommitténs
för folkbokföring
förslag.

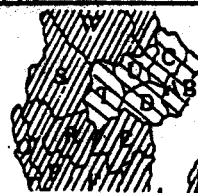
7

KONVERTERINGSLÄGET

HOS SVAR

sid:

14

**STYRELSEN FÖR
VÄRMLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENING**

ORDFÖRANDE

Lars-Gunnar Sander
Norra Berghaget
667 00 FORSHAGA
Tel 054-727 54

VICE ORDFÖRANDE

Ingrid Johansson
Värmskog Sättra
671 95 KLÄSSBOL
Tel 0555-308 80

SEKRETERARE

Anette Stenbäck
Häggdalsvägen 5
683 05 N RÅDA
Tel 0563-604 54

KASSÖR

Carin Widén
Kaprifolgatan 24
653 45 KARLSTAD
Tel 054-16 19 13

LEDAMOT

Eivor Lantz
Lindervägen 20
663 02 HAMMARÖ
Tel 054-257 27

LEDAMOT

Bo Cider
Skolgatan 12
660 60 MOLKOM
Tel 0553-103 78

LEDAMOT

Sonja Petersson
Ölmegeatan 9A
652 30 KARLSTAD
Tel 054-11 94 11

SUPPLEANT

Janet Leffler
Trumberget 5
663 00 SKOGHALL
Tel 054-237 11

SUPPLEANT

Anneli Möller
Lupingatan 9
653 45 KARLSTAD
Tel 054-16 01 25

SUPPLEANT

Gunhild Svensson
Box 8067
650 08 KARLSTAD
Tel 054-314 48

SUPPLEANT

Bertil Swansson
Brunskog
670 30 EDANE
Tel 0570-550 23

REDAKTÖR

Bernhard Granholm
Ljunggatan 39C
664 00 GRUMS
Tel 0555-111 53

ARKIVFÖRVALTARE

Bo Cider
Emigrantregistret
KARLSTAD
Tel 054-15 92 72

ARKIV

Emigrantregistret
Gamla Badhuset
Box 331
651 05 KARLSTAD
Besöksadress:
Strandgatan 4

POSTGIRO

46 96 60-5

VALBEREDNING

Valla Johansson
SÄFFLE
Tel 0533-143 71

Ulla Larsson
EDSVALLA
Tel 054-391 17

John André
KARLSTAD
Tel 054-83 12 40

STORMÖTE DEN 1 DECEMBER

Den 1 december avhölls ett intressant stormöte i Badhuset. Förste arkivarie Thord Bylund från Landsarkivet i Härnösand föreläste över ämnet "Värmländsk utvandring till Norrland" (refereras på annan plats i bladet). Thord Bylund inledde mötet med en liten "uppvärmning", som handlade om Sveriges folkmängd förr och nu och som speglade konsekvenserna av utvandringen:

Folkmängd

År:	1805		1980	
	Ordn -tal	Län Invånare Antal	Län Invånare Antal	
1	E	162.000	AB	1.520.000
-				
4	S	140.000		
-				
10			S	284.000

AB = Stockholms län

E = Östergötlands län

S = Värmlands län

Man ser att 1805 var vårt läns befolkningstal 86% av ledarlänets mot 19% år 1980. 1980 låg Norrlandslänet Gävleborgs före oss på 9:de plats.

Befolkningstalens förändring är givetvis ett mått på även andra faktorer än utvandringen till Norrland.

Efter föreläsningen överlämnade Thord Bylund en sammanställning över utvandrade värmlänningar samt ett utdrag ur **Historiska databasen i Stockholm** över värmlänningar boende i Stockholm och utvandrade till Amerika. Databasen innehåller i nuläget befolkningen i Maria och Storkyrko församlingar och omfattar 321 Värmlandseminanter. Emigrantregistret var tacksam mottagare av materialet.

Allra sist serverades kaffe, då de närvarande fick tillfälle att diskutera sina forskningar anknyttande till kvällens ämne med gästföreläsaren.

Carlstad d. 6 Juli 1850. Väderleken är kall och blåsig och är derigenom vårsåden hemmad i dess växt. Från nedra delen af Fryksdalen klagas öfver den svärm af tiggare som dit ankommer från Finnskogarne i Norra delen af länet der stor nöd skall vara rådande. (Ur Jemtlands Tidning).

<> REDAKTÖRSSKIFTE <>

Som den uppmärksamme läsaren säkert har observerat så har medlemsbladet fr o m detta nummer fått en ny redaktör.

Anders Höglund avgick planenligt vid årsskiftet efter väl förrättat värv. Under föreningens första fyra år fungerade han både som ordförande och redaktör - ett i sanning mycket jobbigt åtagande. Det är främst Anders vi har att tacka för att medlemsbladet kom till och att det blivit vad det i dag är. Efter det att Anders avgick som ordförande har han fortsatt med att vara redaktör ytterligare en tid. Men ej heller nu släpper han helt kontakten med medlemsbladet. Han har nämligen lovat att hjälpa till med tryckningen även i fortsättningen. Styrelsen vill gärna tacka Anders för det förtjänstfulla arbete han lagt ned och vi hoppas att han även i framtiden skall "fatta skrivmaskinen" och författa något inlägg när andan faller på.

Samtidigt hälsar vi vår nye redaktör Bernhard Granholm hjärtligt välkommen och önskar honom lycka till. Rent formellt skall han i laga ordning väljas på det kommande årsmötet men jag förmodar att ingen har något emot att han börjar redan nu.

Till alla medlemmar vill jag också rikta en uppmaning i detta sammanhang. Det är främst ni som skall hjälpa redaktören och fortlöpande förse honom med material! Även om ni till äventyrs inte skulle tro de själva så är det så att det alltid ligger intressanta saker i varje släktforskares skrivbordslåda. Så sänd in till redaktören antavlor, efterlysningar, utdrag ur domböcker, levnadsöden mm mm !

Lars-Gunnar Sander

TILLÄGG TILL 1989:4 sid 9.

Uppgifterna om Brattforsheden var hämtade ur häftet BRATTFORSHEDEN av Richard Heikenskjöld.

Studieförbundet Vuxenskolan <<<<<<<<<
Herrgårdsg 12 * Tel 054 - 18 31 45

En fördjupningskurs i släktforskning

kommer att anordnas på Molkoms folkhögskola under våren. Deltagare bör ha genomgått grundkurs (cirkel) i släktforskning eller ha erfarenhet av forskning då kursen mest behandlar andra arkivalier än kyrkoarkiv.

Kurspaketet innehåller:

- 24 mars. Välkommen och en presentation
av kursen. L-G Sander.
Vad innehåller våra olika arkiv.
Peter Olausson.
- 21 april. Studiebesök kl 09.30, Bibli-
oteket, Karlstad. Eva Fredriksson.
Lunch på biblioteket kl 12.00.
Studiebesök på Emigrantregistret kl
13.00. Bo Cider.
Till Molkom för middag och samkväm.
Elving Falck berättar om våra Värm-
lands-finnar.
Övernattning.
- 22 april. Etnologi. Curt Malmros.
Cirkelpedagogik - diskussion. Maj-
Lis Falck.
- 5 maj. Läsning av gammal stil.
Nordens arkiv. Bror Erik Olsson.
- 19 maj. Seminarium. Släktforskare i
Värmland. Deltagarna presenterar
och diskuterar eget arbete.
Ledare Curt Malmros.

Hela kursen inklusive förtäring och
övernattning kostar kr. 450:-.

Anmälan senast 5 mars till Studieförbundet Vuxenskolan Distr Karlstad.

Upplysningar lämnas av Värmlands
släktforskarförenings ordförande och
vice ordförande. [Uppläsning av protokoll](#)

Välkommen !

Välkomna ! PROGRAMÄNDRING:
5&19/5 byter plats
Värmlands släktforskarförening. S!PS!PS!

ÅRSMÖTE PÅ GAMLA BADHUSET LÖRDAGEN DEN 17 MARS KL 14.00 ***** VÄL MÖTT !! *****

STYRELSE

Ordförande	Lars-Gunnar Sander	Forshaga
Vice ordförande	Ingrid Johansson	Grums
Sekreterare	Anette Stenbäck	Råda
Kassör	Carin Widén	Karlstad
Ledamöter	Bo Cider	Molkom
	Eivor Lantz	Hammarö
	Sonja Peterson	Karlstad
Suppleanter	Janet Leffler	Skoghall
	Anneli Möller	Karlstad
	Bertel Swanson	Edane
	Gunhild Svensson	Karlstad

ÖVRIGA FUNKTIONÄRER

Revisorer	Johan Backlund	Karlstad
	Inger Prånge	Karlstad
Revisorssuppleant	Bengt Tholin	Karlstad
Valberedning	John André	Karlstad (sammankallande)
	Valla Johansson	Säffle
	Ulla Larsson	Edsvalla
Redaktör	Anders Höglund	Kristinehamn
Materialförvaltare	Bo Cider	Molkom

STYRELSENS ARBETE

Styrelsen har hållit sex protokollförda sammanträden.

En ny folder om föreningens verksamhet har tryckts och sänds ut till samtliga bibliotek i landskapet samt till släktforskare som enligt forskarkatalogen ej är medlemmar.

För framställningen av medlemsbladet har en modern skrivmaskin inköpts till ett förmånligt pris och ställts till redaktörens förfogande.

En kombinerad kursledare- och fortsättningskurs i släktforskning har planerats för våren 1990.

Ordföranden och vice ordföranden har som ombud representerat föreningen vid förbundsstämman i Sundsvall den 16 september. I anslutning därtill hölls den 15 september en ordförandekonferens i vilken ordföranden deltog.

MEDLEMSMÖTEN

2 mars. Informell träff på Gamla Badhuset. Ordföranden inledde med att berätta om bouppteckningar.

17 mars. Årsmöte med sedvanliga årsmötesförhandlingar. Föredrag av Bertil Haslum, Sundsvall, över ämnet "Släktforskning i Norge".

6 april. Informell träff på Gamla Badhuset. Eivor Lantz inledde med kåseri kring frågan "Kan man komma ner till 500-talet?"

11 maj. Träff i Säffle. Föredrag av Oskar Kileby över ämnet "Om gamla värmländska skaldesläkter". Bygdeinventerare i Kila visade sitt forskningsmaterial. Fotoutställning från Värmlandsnäs av E Einevik.

21 sept. Informell träff på Gamla Badhuset. Bertel Swanson inledde med att berätta om Påskön i Karlstad.

19 okt. Besök på Värmlandsarkivs bokvårdscentral i Kristinehamn.

9 nov. Informell träff på Gamla Badhuset. Bo Cider inledde med att berätta om Emigrantregistret.

1 dec. Höstmöte. Föredrag av arkivarie Thord Bylund, Härnösand, över ämnet "Värmländsk utvandring till Norrland".

ÖVRIG MEDLEMSSERVICE

Medlemsbladet har utkommit med fyra nummer. Utbyte av medlemsblad har skett med 31 andra släktforskarföreningar. Dessa förvaras i föreningens arkiv på Gamla Badhuset och kan lånas av medlemmarna genom materialförvaltarens försorg. Styrelsen har också besvarat ett

⇒

antal brevfrågor från medlemmar.

EKONOMI

Resultat- och balansräkning bifogas verksamhetsberättelsen. Enligt årsmötets beslut kommer medlemsavgiften för år 1990 att höjas till 70 kr. Landstinget har beviljat föreningen ett bidrag om 5 000 kr (föreningen ansökte om 12 000 kr).

SLUTORD

Alltjämt fortsätter medlemsantalet att öka. Intresset för släktforskning stiger i allt vidare kretsar. Över hela landet startas nya föreningar och nya medlemsblad ges ut. I Värmland är släktforskningen relativt lyckligt lotad. Med några enstaka undantag är lån av mikrofilm och mikrokort ej avgiftsbelagd vid länets bibliotek. Tillgången till arkiven vid Gamla Badhuset i Karlstad är ovärderlig för de värmländska

släktforskarna. Och i framtiden hägrar även ett eget landsarkiv. I hopp om att dessa gynnsamma villkor även i fortsättningen skall få bestå, lämnar styrelsen för Värmlands Släktforskarförening fram föreningens sjätte verksamhetsberättelse.

Karlstad i mars 1990

Lars-Gunnar Sander Ingrid Johansson
ordförande vice ordförande

Annette Stenbäck Carin Widén
sekreterare kassör

Eivor Lantz Bo Cider
ledamot ledamot

Sonja Peterson
ledamot

VARMLANDS SLÄKTFORSKAREFÖRENING

B O K S L U T 1989

Utfärdare
Carin Widén

Datum
1990-01-28

RESULTATRÄKNING

--1989---
=====

--1988---
=====

Intäkter

Medlemsavgifter	19.900.00	15.280.00
Överskott vid försäljning av skrifter m m	81.00	398.50
Räntor	477.31	568.46
Summa intäkter	20.458.31	16.246.96
	=====	=====

Kostnader

Kopiering och tryckning	7.452.00	3.835.00
Porto	3.454.90	4.079.20
Diverse administration	1.383.00	3.658.20
Möten	3.802.60	1.962.45
Litteratur och material	3.586.00	1.437.40
Resor	4.195.20	1.040.00
Medlemsavgift i Släktforskar- förbundet	1.905.00	1.775.00
Summa kostnader	25.778.70	17.787.25
	=====	=====

1988 års underskott

-1.540.29
=====

1989 års underskott

-5.320.39
=====

BALANSRÄKNING

Tillgångar

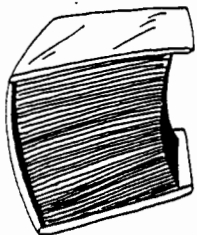
Kassa	---	750.00
Postgiro	6.807.04	10.008.43
Fordringar hos medlemmar	60.00	250.00
Inventarier	2.994.00	----
Summa tillgångar	<u>9.861.04</u>	<u>11.008.43</u>
	=====	=====

Skulder och eget kapital

Skulder	4.293.00	120.00
Eget kapital balanserat från föregående år 10.888.43		
Årets underskott -5.320.39	<u>5.568.04</u>	<u>10.888.43</u>
Summa skulder och eget kapital	<u>9.861.04</u>	<u>11.008.43</u>
	=====	=====

Carin Widén

Carin Widén
Kassör

INFORMATION FRÅN SVERIGES SLÄKTFORSKARBUND

Pastors- ämbetenas kyrkoböcker

Organisationskommittén för folkbokföring har nu beslutat föreslå, att de kyrkobokföringshandlingar, som nu finns vid pastorsexpeditionerna, överförs till de statliga arkiven, främst landsarkiven. Dessa har f n inte utrymme. Nybyggnad e d måste till och bör kunna ske inom en tioårsperiod.

I avvaktan på att arkiven får resurser föreslår kommittén, att handlingarna får vara kvar på pastorsexpeditionerna (eller vad de nu kan komma att kallas) under pastoratens ansvar. De bedöms där kunna hanteras ungefär som sker för närvarande.

Kommittén har också beslutat föreslå att handlingarna mikrofilmats.

FRÅN FILM TILL KORT

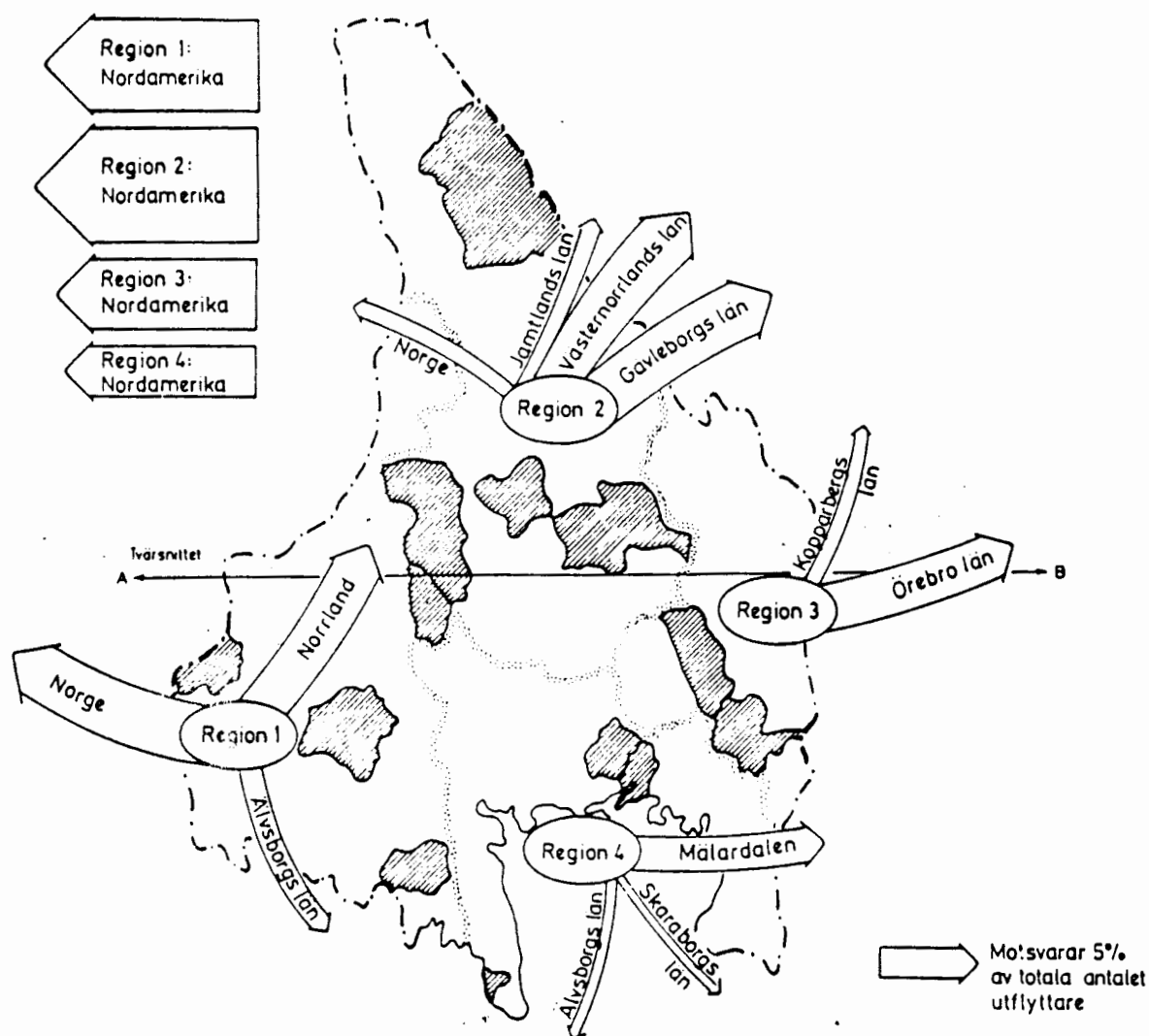
Under ovanstående rubrik skriver Håkan Skogsjö i Släkthistoriskt FORUM 4/89 en artikel om konsekvenserna av övergången från film till kort. Övergången medför otvivelaktigt många fördelar som lätthanterlighet, snabbare lån, längre lånetid etc, men också som Håkan börjar artikeln med "gör det dyrare att släktforska". Förutom höjda låneavgifter belastas vi även av kortläsarfabrikanternas ohemula prissättning på sina produkter; man utnyttjar verkligen sin monopol-situation.

I FORUM finns de dyraste biblioteken i landet listade. Värmlands dyrorter redovisas på sid 12 i bladet. Håkan ställer i ledaren i FORUM en fråga: "Är tantsnusket mer värt än släktforskningen?". Han gör jämförelsen med avgifterna för fjärrlån av böcker. Nu tycker jag visserligen att Håkans benämning på litteratur är en aning provokativ, jag tror inte biblioteken i Värmland har den sortens böcker i hyllorna, men jag förstår Håkans indignation. Han citerar förre arkivrådet Nils Nilsson: "**den lokalhistoriska och genealogiska forskningen /ger/ ofta en grundläggande allmänskulturell orientering. På samma gång stimulerar den till en kulturellt betoad självverksamhet, antingen den bedrivs individuellt eller i studiecirk-lar. Den belysning av olika orters hi-(storia) forts sid 9**

VÄRMLÄNSK UTVANDRING TILL NORRLAND

av 1:e arkivarie Thord Bylund

Referat: Bernhard Granholm

Utflyttningen från vissa församlingar i Värmlands län åren 1860-1894 fördelade på fyra regioner. Kartan markerar dominerande flyttningmål, d v s Jämtlands, Västernorrlands, Gävleborgs, Kopparbergs och Örebro län, Mälardalen, Skaraborgs och Älvsborgs län samt Norge och Nordamerika. Dessutom redovisas utflyttningen till Norge och Västernorrlands län samt till Nordamerika från de församlingar som är belägna längs ett tvärsnitt från Skillingmark till Gåsborn. (Kartan hämtad från Anders Norbergs doktorsavhandling "Alnö och industrialiseringen 1860--1910", sid 42, tryckt i Uppsala 1980, ingående som nr 116 i Studia Historica Upsaliensia, Acta Universitatis Upsaliensis).

FINSK INVANDRING

Kontakterna mellan Värmland och Norrland knöts i samband med den finska invandringen under Johan III:s tid. Invandringen skedde då i huvudsak från Savolaks och till Oslotrakten, Värm-

land, Dalarna, Hälsingland, Ångermanland och södra delen av Lappland. Därigenom har bl a släktskap mellan Gunde Johansson och Ingemar Stenmark kunnat beläggas. Genom att man hade ursprung gemensamt uppehölls i många fall kontakterna långt fram i tiden.

Det finns dokumenterat om en person att han gick sträckan Värmland-Västerbotten fyra gånger under sin levnad.

Detta släktskap kan vara en bidragande orsak till att på 1800-talet Värmlandsflyttningarna i många fall gick till gamla finnsocknar i Norrlands inland.

UTFLYTTNING

Utflyttning till Norrland ägde till största delen rum från Ekshärad och västra Värmland (se kartan). Det var försörjningssvårigheter i Värmland, som orsakade utflyttningen. Detta skedde samtidigt med emigrationen till Nordamerika.

Under åren 1860-1879 kom den största enskilda sockenandelen av de som flyttade till Västernorrlands län från Gräsmark; 20% av de utflyttande Gräsmarksborna flyttade till nämnda län. Från Lysvik t ex flyttade 18% men från Alster enbart 1%.

YRKET STYR

Det finns ett samband mellan de yrken människorna hade och valet av destinationsorten. Från västra Värmland skedde flyttningen till sågverksdistrikten i Västernorrlands län, från norra Värmland till orter med skogsbruk och från östra Värmland till gruvdrifts- och järnhanterings-områden i Närke och Dalarna.

Tidpunkten för yrkesgruppernas utflyttning har samband med lågkonjunkturer inom respektive näringsområde. 1870 var det järnbruuskris och 1880 jordbrukskris.

Bland de socknar i Västernorrlands län som fick ta emot flest värmlänningar kan nämnas Haverö och Alnö. I Jämtlands län kan nämnas Ytterhogdal och i Gävleborgs län Ramsjö.

"BETYGET PÅ FICKAN"

Många av de utflyttande hade "betyget på fickan" d v s man anmälde aldrig inflyttning dit man kom. Dessutom förekom säsongsmässig flyttning fram och

tillbaka beroende på arbetstillgång. Detta gör att det ofta är svårt att spåra de utflyttade.

Många värmlänningar har flyttat via Medelpad till Amerika.

Av de utomäktenskapliga barn, som föddes i Västernorrlands län har många en värmlänning som far. I de fall modern kom från Värmland och hon ej anmält inflyttning, blev födda barn kyrkobokförda i Värmlandssocknen i stället för i födelseorten.

FÖRLORADE TRADITIONER

Stor utflyttning till en enstaka ort har ibland orsakat att det saknas traditioner i en sådan ort - ett faktum som påvisats av folklivsforskare. Den infödda befolkningen kom i minoritet under det att de inflyttande sökte förtränga den nöd och det elände man kom från och förnekade därmed sitt ursprung.

De etnografiska traditionerna saknas därför i en sådan ort.

FORSKNINGSKÄLLOR

Uppgifter till föreläsningen är hämtade ur de demografiska databaserna i Haparanda och Umeå. Vid Stockholms stadsarkiv är en databas under uppbyggnad, byggd på uppgifter i rotmansarkiven 1875-1925, innehållande uppgifter bl a på värmlänningar i Stockholm och man kan här exempelvis ta fram uppgifter om vilka av dessa, som utvandrade till Amerika.

forts från sid 7 FRÅN FILM TILL KORT storia, som blir resultatet av sådan forskning, är dessutom ägnad att fördjupa hemkänslan och skapa en samkänsla, som kan sägas berika upplevelsen av den lokala miljön".

I bibliotek, på landsarkiv och andra platser finns den mängd resultat av sådan forskning, utförd ideellt och oftast gratis för nämnda institutioner. I dag finns forskarna runt om i landet inbegripna i denna kulturgärning. Avgiftshöjningen upplevs som ett slag under bältet. /BGm

ETT LITET AMERIKA

Vi har fått följande anmälan av en skrift, vars innehåll anknyter till temat i detta nummer.

Ett litet häfte i A4-format, 105 sidor inklusive bilagor, arbetsvandringen till Sundsvallsdistriktet under tiden 1860-1894. Det handlar främst om Sköns kommun.

Malmöhus län var folkrikast med 7,3 % av rikets befolkning. På andra plats kom Värmland med 6,4 %. Värmland hade inte förmåga att föda sin befolkning; dessutom blev arbetslösheten stor under denna period då många små hyttor och hammare tvingades slå igen på grund av exportsvårigheter. Engelsmännen hade kommit på att massproducera järn och stål med stenkol utan att få inblandning av svavel och fosfor, "Thomasmetoden".

Ett sätt att få det drägligare, var att emigrera till USA, men för dem, som inte ville ge sig iväg så långt hemifrån, var säsongarbete vid de Norrländska sågverken en närmare möjlighet. Nästan 8000 värmlänningar flyttade till Västerbottens län. 1200 bosatte sig i Sköns kommun. Säsongarbetarna var 2 till 3 gånger fler än de som stannade kvar och blev kyrkobokförda.

Under 30 år ökade Sköns kommunbefolkning från 1700 till 11000, c:a 550 %. Var kom värmlänningarna ifrån? Fryksdalen med Sunne och Östmark intar den ledande platsen, men även Grums, Jösse och Kils härader bidrog med folk.

Bostadförhållandena var ej de bästa i dessa kåkstäder runt sågverken. Nöjena var få. Ölkrogar och hembränt gjorde sitt till för att bråk och tvister med rättegång som följd var vanliga.

Av utomlänsinflyttningen kom Värmland på tätplatsen. 50 % var kvinnor. Sedan kom Västerbottens län och Finland. Från Finland var kvinnoinvandringen större än mansinvandringen.

Ett rörande inslag är ett brev adresserat till: "Värmlands Flickan Maria Stina Andersdotter Sundsvall och Tunadal" från fadern Anders Nilsson Rudsbyn Långserud innehållande äktenskapsattest men också uppgifter om syskon, dyrtid, Amerikafeber m.m.

För de värmlänningar vars förfäder säsongarbetade eller vilkas syskon flyttat till Norrland, är detta häfte väl läsvärt. Det kan beställas från Högskolan i Sundsvall/Härnösand, Informationslinjen, Bodil Eriksson, tel 060-15 42 60. Pris 60 kr.

Anna Landgren

Karlskoga-Degerfors släktforskarklubb.

PROBANDEN-TRÄFF

Den 5 februari höll Probanden i Grums en träff. Inga Adamsson från biblioteket bemötte kritiken mot avgiftshöjningen för mikrokort. En forskare, Astrid Axelsson, berättade om forskning ned till 1200-talet.

Nytt från återkommer med mer om båda ämnena i nästa nummer.

Nästa Probanden-träff hålles 19 mars kl 18.45 i Hembygdsrummet.

⇒ SÄND IN DIN ANTAVLA ⇒

TILL LÄSARE AV BLADET

Vi har nu fått en ny redaktör för vårt medlemsblad. Jag antar att alla förenar sig med mig och hälsar honom välkommen. Samtidigt vill jag rikta ett stort tack till avgående Anders Höglund. Han har verkligen jobbat med bladet, överskådligt och lättläst samt dessutom estetiskt tilltalande. Inte nog med det, från början fick han skrapa ihop det mesta av innehållet ensam. Han bad och bönade om bidrag för att få ett omväxlande medlemsblad, men det gick trögt.

Ändå är jag säker på, att många medlemmar är skolade och välutbildade, som vet mycket och kan lägga sina ord. Inget av det kan jag återropa, som bara gått i en liten B-skola på landet för 60 år sedan. Men ett vet jag, ensam är svårt att klara av allting.

Så om jag nu får vara så gemen, och föreslå - skriv! Jag är ganska säker på, att väldigt många har massor av upplysningar och lärdom, som kan intressera oss alla. - Dela med Er till redaktör Bernhard Granholm av sådant Ni har, så inte han tröttnar ock-
→

så; det är inte så lätt att axla en annans mantel.

Vi har en stor ganska aktiv förening, men det är inget som säger att vi inte kan bli större och bättre.

Tänk på allt Värmland har liggande i Göteborg, det vill vi ju så gärna få hit till Karlstad! Det går säkert om vi alla lägger manken till.

Gunhild Svensson

= A N T A V L O R =
= I M E D L E M S B L A D E T =

Peter Funke, Mölndal har lämnat ett förslag till innehåll i medlemsbladet. Han får själv presentera sitt förslag, som kan utvecklas till något mycket intressant.

Peter, som är född och uppväxt på Oxbråten i Slottsbron skriver: "Trots att det var många år sedan jag flyttade så är jag (givetvis!) 'blåtomte' i själ och hjärta!"

Förslaget lyder: "När jag som nybliven släktforskar sökte i utgivna skrifter om Värmlandssläkter fann jag att det mesta av det skrivna handlade om borgarsläkter eller släktskapen mellan landskapets poeter och författare, medan det var magert med bidrag om allmogesläkter. Efterhand som jag forskat vidare har jag burit med mig min fundering om behovet av en bredare samling om Värmlandssläkter.

När så forskarkatalogen kom ut förra året stärktes jag ytterligare i min uppfattning, för visst är det väl synd att så många intressanta forskningsobjekt inte sprids utanför de egna släktleden! Eftersom det finns c:a 350 medlemmar i VSF så borde det kunna innebära att vi tillsammans skulle kunna åstadkomma en unik sammanställning över Värmlandssläkter. Givetvis innebär det inte att de som forskar om släkter utanför landskapet inte skulle beredas utrymme, idealet vore förstås om samtliga medlemmar lät sända in sin antavla!

För att försöka åstadkomma en lättsam-

* **Blåtomte** spelare i Slottbrons bandylag.

lad volym föreslår jag att vi begränsar oss till standardformatet för antavlor, d v s den i fem led. Om vi får någon eller några antavlor publicerade per nummer så är vi snart på väg mot en volym på 350 antavlor...

Utöver ovannämnda skäl för insändandet av anorna finns det ytterligare ett, det kanske mest viktiga: förhoppningsvis kommer det att leda till att många hittar gemensamma anor, och att det i sin tur bidrar till att stimulera släktforskandet i och om Värmland.

Det är ofrånkomligt att det finns forskare som har kompletteringar av olika slag till de antavlor, som blir publicerade. Det vore i så fall förnämligt om sådana uppgifter inte bara nådde den som sänt in antavlan, utan att även redaktionen meddelas. Därigenom kan vi hålla bidragen så korrekta och fullständiga som möjligt."

- < P E S T & M A L M > -

Ur **Kronan** bland Svea rikes länder av E Waern-Bugge.

(Insänt av Janet Leffler).

Den stora pesten, digerdöden på 1350-talet, lämnade norra Värmland så gott som öde. För att befolka bergslagen hastigare, överfördes folk dit från andra trakter, och namnet Färnebo socken, där Filipstad senare anlades, kan kanske bestyrka den gamla tradition att en sådan inflyttning ägt rum från Färnebo i Västmanland.

Andra berättelser talar om en inflyttning av finnar och tyskar-sachsare (Saxhyttan, Saxon). Bergsbruket blomstrade upp. År 1360 var Kung Magnus intresserad av malmfyndigheterna och skrev "alla dem som nu eller framdeles å järnbergen bo vilja".

Bergslagen står även i tacksamhetsskuld till kung Erik av Pommern. Han utfärdade nya privilegier för Bergslagen, som långt in i tiderna utgjorde ett slags aristokrati gentemot bondebefolkningen "med gods, hjon och tjänare i vårt synnerliga värn, frid och hägn". Fogdar och ämbetsmän varnas för att "dem hindra och oförrätta - under vår vrede och kungliga hävd".

→

Bergsmännen å värmlandsberget (i Färnebo sn) njöt en avundsvärd undantagsställning jämfört med riktes övriga inbyggare. Kung Karl IX inkallade, för bergsbrukets och smidets upphjälpande, valloner. Bergsmännen var befriade från soldatutskrivning och nya hyttor var skattefria i sex år. Med undantag av grova brottslingar, skulle envar som flydde till Bergslagen, där åtnjuta fullkomligt beskydd.

Rämens brukspatron Kristoffer Myhrman senior fick år 1747 privilegium på gjuteri. Hans mor var dotterdotter till hugenotten Denis Chenon som inkom till riket under Karl IX:s tid och var kungen behjälplig att skaffa vallonsmederna. Vid Kroppa byggde kungen en gård. Där finns en minnessten. Kroppa hade dubbelpipig masugn, styckebruk och kanongjuteri. Från åren 1624 till 1691 fanns 39 nya masugnar i trakten kring Filipstad och Karlskoga.

SVAR I GEN

I Släkthistoriskt FORUM nr 4/89 redovisas en sammanställning över bibliotekens låneavgifter för SVAR:s mikrokort. I en svart ruta finns för Värmlands län listade: Storfors och Filipstad, där förmedlingsavgiften är 10 kronor. Tyvärr konstaterar jag att vissa uppgifter om andra kommuner är inaktuella. Även Grums har kvalificerat sig till "Svarta rutan". Sedan oktober 1989 tar man även där en tia för lån av mikrokort. /BGm

Ur Jls-nytt nr 39:

 ** SLÄKFORSKARFÖRTECKNING FÖR **
 ** JÄMTLANDS LÄN **
 ** finns fortfarande att köpa. **
 ** Den kostar 30 kronor, inkl. **
 ** porto. **
 ** Beställes enklast genom att **
 ** sätta in 30:- på föreningens **
 ** postgiro 28 91 92 - 7. Skriv **
 ** "Forskarförteckning" på ta- **
 ** longen. **

Innehåller Värmlands-anor från bl a: Botilsäter, Dalby, Ed, Eda, Filipstad, Fryksände, Gillberga, Glava, Grava, Gräsmark, Gunnarskog, Järnskog, Karlskoga, Köla, Långserud, Mangskog, Millesvik, Nor, Ransäter, Rämnen, Sillerud, Sunne, Sunnemo och Ö Ämtervik.

*** ANTAVLAN ***

Lars-Gunnar Sander och jag tyckte att Peter Funkes förslag om antavlor var så bra att jag beslöt att omgående svara på hans brev och som inledning till förslaget genomföra låta honom själv börja. Peter kommenterar:

"Eftersom jag blev förste man ut, hoppas jag att så många som möjligt hänger på! Och Du som har lite "luckor" här och där i antavlan: var inte rädd att skicka in Ditt bidrag ändå. Förhoppningsvis finns det någon som kan hjälpa till att ge Dig en komplett antavla. Hjälp 2000-talets släktforskare på traven - skicka in Din antavla till redaktionen så snart Du kan!"

Jag instämmer i hans uppmaningar - särskilt den att inte vara rädd för luckor. Jag har själv luckor inom de 5 föregående generationerna. Min antavla hör till gruppen "utanför landskapet", men jag kanske publicerar den ändå framöver.

Peters antavla innehåller ett tvärsnitt av torpare, bönder och hantverkare och man kan ana att det är resultatet av en idog forskning. Bakom en antavla döljer sig många levnadsöden. T ex: 1832 dog Peters farfars farmor 30 år gammal från maken-torparen Sven Persson och ettåriga sonen Karl. Jag vet ingenting om Peters anor, men enbart genom att studera de "torra siffrorna" får man en bild av en livssituation med känslor och problem för dem, som levde då.

Vi har som nämnt valt att presentera de 5 närmast föregående generationerna. Detta kräver "liggande A4" för att få med alla. För generation IV och V har månad och dag skalats bort och för generation V anges utom årtal, endast födelseort. Antavlan förlorar i överskådlighet om man packar ihop fler uppgifter. Det finns ett alternativ i "stående A4", som innehåller 4 generationer + proband. Den innehåller fullständigt datum.

Vidstående antavla är alltså insänd av

↓
 Peter Funke
 Baazgatan 5 B
 431 61 MÖLNDAL

BGm

 * ÄVEN MEDLEMMAR MED *
 * VÄRMLANDSANOR FRÅN *
 * ANDRA FÖRENINGAR ÄR *
 * VÄLKOMNA. *

1 | Antavla för: JOE PEIER GUNNAR FUNKE f 1948-01-05, Ed(S)

Gen: I		II	III	IV	V
Nr : 2-3(1)	4-7	8-15	16-31	32-63	
2 FUNKE CARL EGEN FÖRETAG f 1908-03-15 Ed(S)	KARLSSON-FUNKE	SVENSSON KARL DAGKARL f 1831-08-21, Väse(S)	PERSSON SVEN TORPARE 1806-1882 Väse(S) - Nor(S)	SVENSSON PER Väse(S)	1764-
	KARL AUGUST FABRIKSARB f 1877-01-01 Väse(S) d 1949-05-01 Ed(S)	PETERSDTR JOHANNA f 1838-02-21, Kil(S)	JERNBERG GRETA CAISA 1802-1832 Alster(S) - Väse(S)	OLOFSDTR SARA Väse(S)	1776-1816
			LARSSON PETTER BRUKARE Kil(S) - Kil(S)	JERNBERG JOHAN HAMMARSMEDVÄST Stavnäs(S)	1767-
			NILSDTR MARIA 1808-1861 Kil(S) - Kil(S)	LARSDTR CAISA Alster(S)	1758-
			ELIASSON NILS TORPARE 1812-1883 Ransäter(S) - N Ullerud(S)	PÅLSSON LARS BRUKARE Kil(S)	1744-1808
1 Proband: FUNKE JOE PETER G f 1948-01-05 Ed(S)	NILSSON	NILSSON KARL JOHAN KUSK f 1841-09-15, Ny(S)	SÄTERKVIST ANNA STINA 1812- Kroppa(S) -	NILSDTR STINA Kil(S)	1763-
	EMMA f 1874-02-21 N Ullerud(S) d 1949-07-02 Ed(S)	PETERSDTR ANNA CAISA f 1840-03-25, N Ullerud(S)	BENGTSSON PETTER MÖLNARE 1815-1863 N Ullerud(S) - N Ullerud(S)	JONSSON NILS TORPARE Kil(S)	1773-1840
			FLINK MARIA 1809-1888 N Ullerud(S) - N Ullerud(S)	JANSDTR INGEBORG Kil(S)	1776-1851
			OLSSON STEFANUS SKRÄDDARE 1825- Kila(S) -	JONSSON ELIAS TORPARE	1780-1828
			LÖFGREN CARL JOHAN BLECKSLAG f 1853-05-04, Kila(S) d 1914-12-31, Säffle(S)	NILSDTR ANNA Ransäter(S)	1783-1855
3 LÖFGREN ANNA GRETA f 1914-04-26 Säffle(S)	LÖFGREN	ANDERS SEVERIN PLÅTSLAGARVÄST f 1883-02-18 Säffle(S) d 1950-03-13 Säffle(S)	JOHANNESDTR KAROLINA 1831- Kila(S)	ZETTERKVIST CARL TRÄDG-MÄST Fågelås(R)	1766-1830
			PERSDTR JOHANNA f 1855-12-27, Botilsäter(S) d 1921-10-12, Säffle(S)	PERSDTR MARIA Kil(S)	1770-1855
			STENHOLM OLOF HENRIK HEM-ÅG:E f 1840-03-11, Millesvik(S) d 1906-11-26	ANDERSSON OLOF BONDE Kila(S)	1776-1861
			PETERSDTR BRITA MARIA f 1840-12-07, Millesvik(S) d 1924-01-31	JOHANSSON JOHANNES BONDE Kila(S)	1789-1840
				OLSDTR MARIA Kila(S)	1807-1887
För generation V anges enbart födelseort.					1809-1871
					1779-1853
					1782-1842
					1795-1878
					1800-1866
					1770-1830
					1781-1869
					1774-1858
					1784-1849
					1770-1844
					1770-1839
					1797-1822
					1783-1862

FRÅN HÖSTMÖTET DEN 1 DECEMBER

Om hur
folk flötte
för i vala.

Nu skaa ja tale om nôe som ja tyckte va vällldit rolitt. Ja va på ett, di kaller föredrag. Då hannle om hur folk flötte för i vala. Nu hannle då inte om familjer, utta om sånna som va utta arbett. Di flötte inte bare te Amerka, som ena ha trott, nå di flött te Nörge å Bergslagen å Nörriann mest te Nörriann. Var treje å iblann var fjärde kår for te skogera där öppe å te sågverka, för te få fôa för dagen, feck di slite så då va hemst. Dålit te bo i å inte så bört må maten heller. Då va ju mange, som frie te sej bå mat å sängvärme åtte tösara däröppe, då feck vi höre då va ingen brist på då, å inte ble de brist på onger heller va då anbelanger. Tänk, att disse värmlänningera va så jäve. Men då klart di va freske å starke, å då ä svårt för karn å vare ensam, då vet vi.

Å nattivteta va då minnsann inge fel på här i Värmlann etter sôm 28-30% uttå kaarera drog iväg frå sômma sockner, ja kan inte begripe att då ble folk kvar, i varje fall manfolk.

Ja en får att vete mõe när en har gett sej in i denna släktföskninga. Då ä nog värmlänningar över allt presis som då ä svensker i Amerka. Å föresten, värmlänningar, va ä då? Ja tänker ötminstene var tredje värmlänning ä finnättling, å så ä då litte valoner. Men då har blett Värmlänningar åtte allihop. Å om ja får säje som ja tror, då ä, att åtte tocka blanning har då att ble-e ett förskräcklit riktigt folk, ötminstene har då vart då. Folk har levt länge å di har vare kart te hölle liv i di meste ongera också, etter som han sa denne föredragshörlern, bäst i Sverje, å ja får nog säje för egen del, ja ä gla att ja ärft söppas mõe å dån finske sisusen å segheten, att ja reter mõe må te säje va ja tycker hör väl också dit kan ja tro. Tack för ordet.

God fortsättning på 1990.

Gunhild Svensson.

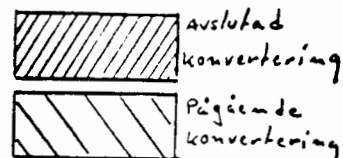
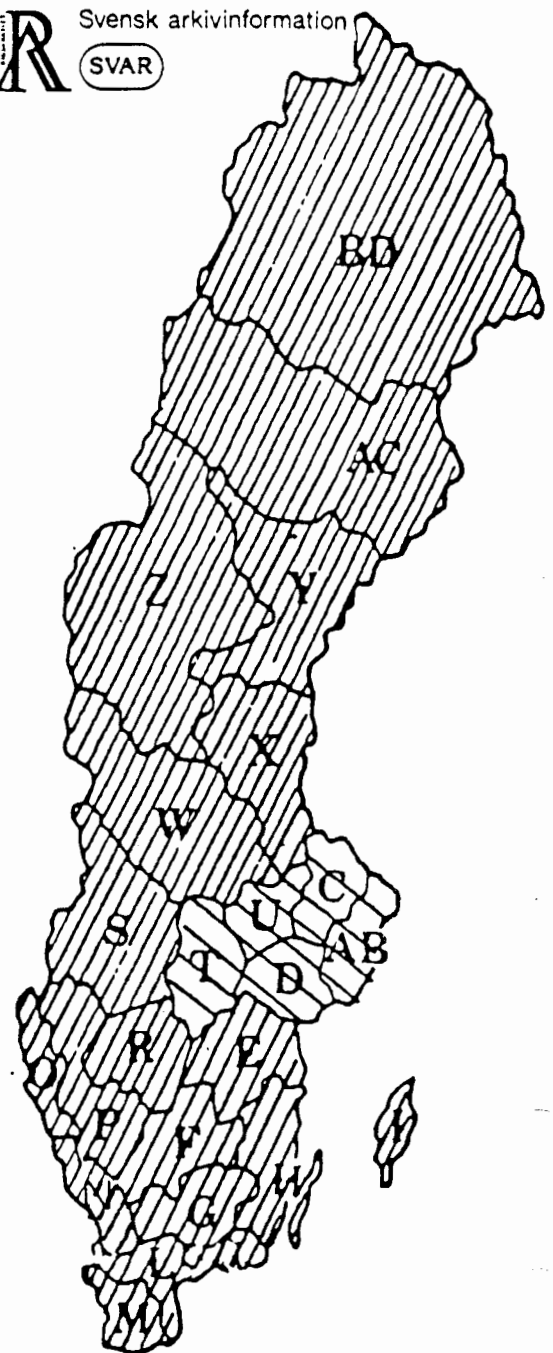
KONVERTERINGSLÄGET

NOVEMBER 1989

Svensk arkivinformatiön

SVAR

Vi har fått en sammanställning från SVAR författad av Irma Ridbäck och gällande konverteringsläget för mikroort. Ovanstående karta ger läget för kyrkoarkivalierna. De återstående länen beräknas bli klara 1991.

Mer information i nästa nummer.

= ANOR SÖKES = ANOR SÖKES =

Fr o m detta nummer kommer efterlysningarna på prov att numreras. En snabb överslagsberäkning ger vid handen att c:a 65 ANOR SÖKES införts. Numreringen nu börjar på 101.

Jag vill återupprepa en uppmaning, som fanns införd i "Nytt från" 1987:2, att de, som svarar på ANOR SÖKES, sänder en kopia av svaret till red för publicering i bladet.

101.a) Härkomst sökes för min farfars farfars farfar **Christoffer Olofsson (Olsson)** f 1751 i Gräsmark. Han var gift med Maria Jansdotter (Jonsdtr) f 1751 i Holmsjötorp, Gräsmark. De bodde i Treskog, Gunnarskog till 1783 och flyttade sedan till Gräsmark. Där bodde de till 1793, då de flyttade till N:a Lekvattnet. De fick barnen Karin 1778, Märta 1781, Olof 1785, Maria 1788 och Jan 1791.

Enligt släktsägen var han en Moilainen från Rautalampi i Finland.

Min farfar hette Axel Karl Johan Jansson f 1885 i Boseberg, Sörmark. Hans far Jan Johansson f 1849 i Fäbacken, Östmark. Hans far Johan Jansson f 1820 i Fryxände. Hans far Jan Christoffersson f 1791 och son till Christoffer Olofsson.

b) På min farmors sida har jag kommit fram till **Sven Benjamin Fransson** f 1777 i Winger, Norge.

Finns det någon som har uppgifter om dessa två släkter och hur jag skall gå till väga att söka efter släktingar i Norge. Tacksam för hjälp.

Irène Hultman
Järpegatan 11C
664 00 GRUMS

102. Jeg vil gjerne ha inn en etterlysning i medlemsbladet deres. Jeg er medlem i Solør slektshistorielag.

En onkel til farmor flyttet i sin ungdom til Sverige og jeg vil gjerne komme i kontakt med eventuelle etterkommere etter ham. Jeg har ikke mange data om ham.

Har noen hørt om **Erik Pålson (Poulsen, Paulsen)** eller eventuelle etterkommere? Han ble født 1834 på Grue Finnskog og va sønn til Marie Carlsdotter og Pål Mathisen.

Jan G Johansen
Gröndalen
N-2078 NORDKISA
Tel 00947 - 6 97 50 68

103. Födelseort och föräldrar sökes till **Maria (Maja) Lundsten**, f 1783 i Värmland. Piga på Säby säteri i Aspö (Södermanland). Gift 1809 i Aspö med betjänten Carl Löfblad på Säby. Denne blev därefter rättare på Kungsberg i Fogdö varefter makarna år 1811 flyttade till Stockholm.

Lars-Gunnar Sander
Norra Berghaget
667 00 FÖRSHAGA

104. Anor sökes till:

a) torparen **Johan (Jonas) Månsson** f 9/6 1733, Saxån, Färnebo sn och hans hustru **Catarina Larsdotter** f 2/5 1728, Dal-karssjön, Nordmarks sn,
b) bergsman **Anders Jansson** f 10/9 1736, Nyttshöjden, Färnebo sn och hans hustru **Stina Christophersdotter** f 27/10 1738, Hornkullstorp, Kroppa sn,
c) bergsman **Lars Svensson** f 22/3 1761, Bergsmanshyttan, Lindesbergs bergsför-samling och hans hustru **Anna Adamsdot-ter** f 1762, Bergsmanshyttan.

Thomas Starch
Carls Äbyvägen 11
691 33 KARLSKOGA

105. Söker föräldrarna till:

a) **Maria Hindriksdotter** f 24/6 1756 i Sunnemo, d 1/12 1839 i Sättern, Gustaf Adolf, 13/5 1781 med Nils Persson f 3/2 1757 i Laggåshöjden, Gustaf Adolf, d 13/1 1828 vid Sättern,
b) **Maria Persdotter** f 2/10 1746 i Ufvedshagen, N Råda, d 9/4 1826 i Qvarnäs, N Råda, g med Olof Olsson f 25/2 1742 i Qvarnäs, N Råda, d 27/10 1809 ibm.

Kan ej hitta sistnämnda Maria i födel-seboken för 1746. Kan hon möjligtvis vara dotter till Per Persson och Margareta Elofsdotter i Ufvedshagen?

Carin Widén
Kaprioligatan 24
653 45 KARLSTAD
Tel 054 - 16 19 13

=>

106. Söker föräldrar och födelseort till landtullinspektör i Strömstad 1756-1761 **Lorentz Christoffer Borg**, f omkr 1734, d 19/1 1790 i Knäckeröd, He-de(0), g 13/5 1757 med änkepastorskan Catharina Höök f Lind.

Anna-Lisa Granholm
Ljunggatan 39C
664 00 GRUMS

107. Söker min mormors farfar. Han het-te **Per Johan Persson**, kom troligtvis från Åskogsberget i Östmark. ??? fick han en son med Kajsa Mårtensdotter f ???, som han gav sitt namn (Per Johan Persson), men han äktade aldrig, eller bodde aldrig ihop med Kajsa Mårtensdot-ter. Kajsa gifte sig med Syvart och fick flera barn.

Min mmff fick en son till som kallades "Alf på Backa".

Känner någon till eller stött på denna Per Johan Persson? När var han född, var gifte han sig, fick han flera barn? Vilka var hans föräldrar?

Carina Flinkbergh
Storskiötesvägen 118
145 60 NORSBORG

TIDNINGSFILMER

I nr 1989:1 tipsas om att läsa gamla tidningar. Här följer en förteckning över mikrofilmade tidningar vid några bibliotek i länet. Filmerna kan i regel fjärrlånas. I kommande nummer redovisas de tidningslägg som finnes.

KARLSTADS STADSBIBLIOTEK

Wermlands Tidning	1836-1842
Den första Wermlandstidningen	1842-1850
Nya Wermlandstidningen	1851-1859
	1865 1871-1875 1878-1960

HÖGSKOLAN I KARLSTAD

Arbetet	1968-1979
Dagens Nyheter	1919-
Göteborgs Handels & Sjöfarts-tidning (ej komplett)	1832-1973
Göteborgs-Posten	1968-
Göteborgska Nyheter(ej kompl)	1765-1799
Karlstads-Tidningen(ej kompl)	1879-1917
Norrländska Socialdemokraten	1968-1977
Nya Wermlands-Tidningen	1836-1920
	1942-
Skånska Dagbladet	1968-1974
Svenska Dagbladet	1968-
Sydsvenska Dagbladet	1968-1974
Uppsala Nya Tidning	1968-1973
Wermlands Folkblad	1906-1910 1918-1947

Wermlands Folkblad (forts) 1979-
Västerbottens-Kuriren 1968-1977
(Tidningar utan slutår kompletteras ef-ter hand som mikrofilmer köpes).

ARVIKA BIBLIOTEK

Arvika Nyheter 1896-1913

BOKTIPS

De som är intresserade av forsk-ning i Krigsarkivet har nu fått en myc-ket användbar handledning att glädja sig åt. I förordet till **Krigsarkivet och släktforskaren** skriver Erik Norberg bl a att Christopher von Warnstedt har tillbringat lång tid i Krigsarkivets forskarsal. Han är välkänd bland släkt-forskare. Om källorna och deras inne-håll har han samlat erfarenheter av en art som inte sällan medger personliga infallsvinklar. Kunskaperna ställs här till forskarens förfogande.

Krigsarkivet och släktforskaren. Hand-ledning och kommentarer av Christopher von Warnstedt. Storstockholms Genealo-giska Förenings skriftserie, Nr 1.

MIKROKORTREGISTER

Olof Jillhage i Stöllet har skrivit till bladet och bifogat ett par saker av vilka vi kommer att presentera det ena i nästa nummer. Han får själv be-rätta:

Nöden är uppfinnarens moder heter det och som i mitt fall förklaras såhär: 86 år, kör ej bil, således handikappad när det gäller forskning. Därför skaffade jag en läsapparat för några år sedan och under fjolåret samtliga mikrokort som SVAR har färdiga för Norra Ny och Nyskoga utom räkenskaperna, c:a 245 kort. Men utan register blev det ingen större glädje och jag gav mig därför i kast med att få fram ett sådant och det lyckades till full belåtenhet. Det be-står av blad med text på båda sidor, som skall inläggas mellan 2 paneler med mikrokort i pärmen. (Det bifogade re-gisterkortet kommer att visas i nästa nummer/Red).

Beträffande aktiviteter pågår kartlägg-ning och inventering av torp och varje-handa småplatser i Nysockna. Däremellan släktforskning. /Olle

- - - - -

Det andra, som Olof Jillhage sänt in är prov på en egen konstruktion av släkt-tavla. Även den kommer att visas i kom-mande nummer.

SLÄKTFORSKARFÖRTECKNINGAR

MEDELPAD 1989

Från **Midälva Genealogiska förening** har vi fått en diger släktforskarförteckning för Medelpad. Självfallet är den av stort intresse för värmländska släktforskare av skäl som här många gånger berörts. Av föreningens 517 medlemmar har 197 lämnat forskaruppgifter. 320 medlemmar har alltså inte lämnat några forskaruppgifter. Ungefär motsvarande procentuella fördelning torde föreligga för Värmlands del. Man kan undra varför folk som sysslar med släktforskning inte utnyttjar de möjligheter till fruktbringande kontakter som dessa förteckningar erbjuder. Midälva förteckning är uppgjord enligt den traditionella GF-modellen. Dock finns ett undantag i form av ett "stamfaders/modersregister". /L-G S

VSGF

Vem forskar vad?

VSGF:s släktforskarförteckning 1989 kan köpas hos VSGF, Postgatan 4, 411 13 GÖTEBORG, tel 031-13 12 26.

Pris:

Medlemmar i VSGF

50:-

Övriga

70:-

Vid postbefordran tillkommer portokostnad 15:-.

Förteckningen upptar 277 forskare, deras forskarområden, innehav av genealogiskt material, publicerade skrifter mm. Den är försedd med peronregister, geografiskt register, yrkesregister och register över publicerade skrifter och artiklar.

Västra Sveriges Genealogiska Förening.

JÄMTLANDS LÄN

JLS:s släktforskarförteckning innehåller 116 forskare. Den har person- och släktregister, geografiskt register och register över specialforskningar.

UPPLAND

Släktforskare i Uppland har medlemsblad 1-1990 ett tillägg till medlemsförteckningen. Denna är försedd med forskaruppgifter för flera av dessa; 4 forskar

i Värmland.

* MÖTEN * FÖRELÄSNINGAR *

VARFÖR SPOTTAR VI FÖR KATTEN?

Torsdag 22 februari kl 19.00 Grums bibliotek. ~~BRAD~~ Marie Insulander.

PS: ~~ANDRÄD~~

LÄSEBOKEN GENOM TIDERNA

Torsdag 8 mars kl 19.00 Grums bibliotek. Runa Sundh.

GRÄNSBYGDENS SLÄKTFORSKARE

Gränsbygdens släktforskare i Dalsland, Bohuslän och Østfold håller årsmöte 8 april. Mötet är planerat hållas i Åmål beroende på om lokal kan ordnas. Intresserade bör kontakta Roland Olsson, Gamla Edsbräcke vägen 11, 668 00 ED. Tel 0534 - 113 72.

SKOLMINNESMÄRKE

Omkring 1 maj kommer ett minnesmärke över gamla skolhuset i Slottsbron att avtäckas. Skolhuset från 1906 revs 1988. Slottsbrons Hembygdsförening, som i år firar 10-årsjubileum, arrangerar. Erik Björkebo, tel 0555 - 300 33 kan ge exaktare information.

UPPLYSNINGAR ÖNSKAS

BJÖRNJÄGARE LLOYD

Undertecknad håller på med en biografi kring björnjägare Lloyd. I den förvisningen att många värmlänningar har upplysningar att lämna om denne märklige man, gör jag därför på detta sätt efterlysning av allt material av intresse om honom. Även upplysningar om hans världsberömda son Charles John Andersson är välkomna. Det finns bl a en mängd historier om Lloyd. Många i Värmland bär Lloyds efternamn och samtliga lär härstamma från denne spännande man. Hoppas på positivt gensvar. Minsta detalj kan vara av största värde!

Conny Källvick

Riddaregatan 10A

461 34 TROLLHÄTTAN

Tel best 0520 - 186 95

arb 0520 - 813 85

VÅRT ÅRSMÖTE - 17 MARS KL 14.00

FRAN ANDRA BLAD

HUSÅ KOPPARVERK

I nr 39 av **JLS-nytt**, medlemsblad för Jämtlands läns släktforskarförening, kan man läsa om Huså kopparverk. År 1743 började man brytning av kopparmalm på Åreskutans norra sida. Ett kopparverk anlades på fäboden Huså som en tid kom att bli länets största ort. Arbetskraften tog man från Bergslagen. Till milkolningen importerades t ex värmelänningar.

SALPETERSJUDARE

Då och då händer det att man stöter på salpetersjudare i sin forskning. Vill man veta något om denna verksamhet, så skall man läsa meddelande nr 24 från **Norra Ångermanlands Hembygdsforskare**. Där har Lennart Skatt skrivit en mycket intressant artikel om salpetersjuderistaten. Tala om miljöfarligt arbete! På Gustav Vasas tid straffades svåra förbrytare med att bli sända till salpeterbruken. Efter 2-3 års inandning av giftiga gaser gick de en säker död till mötes. På 1630-talet ändrades tillverkningsmetoderna och man anställde hyggligt folk för ändamålet. Nu gick oftast jobbet i arv från far till son. Sveriges siste salpetersjudare gick ur tiden 1924.

VÄRMLÄNNING UTVANDRAD TILL NORGE

I medlemsblad nr 7 från **Gränsbygdens släktforskar** efterlyses förfäder till Sophie Albertine Olsdotter Rapp, som 25/7 1842 inflyttade till Rødenes i Østfold från Sunne. Hon, 23 år 1844, skall vara dotter till Ole Olsson Rapp och hustru Albertine. Ole skall ha varit knuten till de Gröna Jägarna vid Trossnäs. Albertine kan ha varit finsk invandrare. Den som efterlyser dessa värmlänningar är: Reidar Dahl, Folloveien 59, N-1400 SKI.

8 GENERATIONER PÅ BILD

I **Rotposten** nr 3/1989, medlemsblad för Jönköpingsbygdens Genealogiska Förening, presenteras ett fotomontage med 8 generationer. I en intressant och faktafylld historik får man veta bl a att

fotokonsten förra året fyllde 150 år. Det var 1839, som den franske målaren Louis Jacques Mande Daguerre offentliggjorde sina rön. K Gunnar V Nilsson, som skrivit artikeln ger några råd och uppmaningar: ta vara på och låt fotografera om gamla foton, skriv på baksidan vem det är och när det togs!

MEDEL MOT SKALLIGHET

Jag kan inte låta bli att ur samma blad saxa ett recept som man i sin tur hämtat från **Waggeryds medlemsblad** nr 3/89, ett recept från Häxor, mot skallighet:

1 dl grönsåpa
1 dl ricinolja
1 msk trätjära, extra fin

Blanda ingredienserna i en kastrull och värm under omrörning. Blandningen får ej koka. När Du fått salvkonsistens på blandningen låter Du den svalna. Masera in salvan på huvudet i tio minuter, tvätta ur salvan. Behandlingen upprepas en gång i veckan.

Hop Hörs: "Gif Dig Frakturstilen åter!"

Under den rubriken skriver Einar Eisman i nr 1-1990 av **Släktforskar i Upplands** medlemsblad en informativ artikel om frakturstil. Rubriken ger exempel på äkta sådan. Den stil som säljs mest av i bokhandeln i form av gnuggbokstäver är inte fraktur, utan kallas "Old English" och är importerad från USA. Einar skriver: "Måhända har reklammän liksom redigerarna på våra tidningar samt pappershandlare m fl i branschen antingen av ren okunnighet eller också (vilket Gud hjälpe) av bristande respekt för vår äldre kultur begagnat och tillhandahållit denna för oss främmande stilsort, som inte har någon tradition i vårt land".

ÖSTRA ÄMTERVIK - MYSSJÖ - SOUTH DAKOTA

I **JLS-nytt** nr 39 finns ur **Peterson August**: "History of the Swedes who settled i Clay County, South Dakota, and their biographies." 1947 reprinted 1978, uppgifter om en Torsten Byström, född 1893 i Myssjö(Z) och med anor från Östra Ämtervik.

* 19/4 * 10/5 * BADHUSTRÄFFAR

BREV TILL REDAKTÖREN

Här återges delar av brev vars innehåll inte refereras på annan plats:

Härnösand 1989-12-20

Det var roligt att höra att mitt föredrag i Karlstad blev uppskattat. Våra landskap är ju förenade med många band. Förra veckan invigdes i Härnösands landsarkiv en utställning om finnbygderna i mellannorrland med många anknytningar till Värmlands finnskogar.

Thord Bylund

Från **Kjell Risberg**, JLS-nytt:

Speciellt för oss är kontakterna med Värmland. Nästan vilken släktutredning man läser i vårt län (Jämtlands) så hittar man värmlänningar. Senast fick jag se ett par pärmar med släktutredningar*. Och visst fanns det värmlänningar - några av dem fortsatte sedan till Amerika.

* från Nyhem

GRAVSTENSINVENTERING

Förbundets gravstensinventering fortsätter oförtrutet. Hittills har 1223 stenar dokumenterats och uppgifter om dem samlats i förbundets lokaler i Göteborg. Värmland ligger nu på femte plats - en glädjande utveckling konstaterar Håkan Skogsjö i Släkthistoriskt Forum. Följande värmländska kyrkogårdar är inventerade:

Alster	8	Lungsund	3
Blomskog (gamla)	7	Långserud	3
Brattfors	2	Segerstad	2
Frykerud	3	Svanskog	3
Gillberga	12	St Kil (nya)	0
Grava	1	St Kil (gamla)	6
Gunnarskog	9	Tveta	2
Hammarö	4	Väse	2
Huggenäs	1	Ölme	4
Högerud	2	Östra Fågelvik	2
Kila	4	Övre Ullerud	5
		Summa gravstenar	85

Låt oss detta år öka ut antalet ytterligare! Du som under den kommande våren och sommaren är ute och tar en biltur i

**NY SKRIVMASKIN =
NY REDAKTÖR =**

Styrelsen har enligt tidigare beslut köpt in en skrivmaskin för **Nytt från Värmlands släktforskarförening**. Samtidigt har jag bejakat styrelsens fråga gällande redaktörsåtagande - beroende även på vad årsmötet anser. Skrivmaskinen är några steg bättre än den som använts tidigare; hurudan den nya redaktören är får framtiden utvisa.

Det är dock ingen lätt uppgift att efterträda Anders Höglund. Jag har läst igenom de tidigare årgångarna och frapperats av den höga kvaliteten.

Med glädje, förväntan och viss bävan har jag gripit mig verket an att redigera 1990 års första nummer. Jag tackar för de uppmuntrande ord jag fått och kan blott lova att jag skall göra mitt bästa.

Utan att bli alltför högtidlig så vill jag avge en deklaration: Min grundläggande ambition är att fortsatt låta bladet ha den stil det har. Jag vill att Ni medlemmar skall känna igen Ert forum. Innehållet är även i fortsättningen beroende av det material som sänds in. De rubriker, som angavs i nr 1984:1, kommer alltför att gälla: **Reportaget * Boktips * Insänt * Att diskutera samt Anor sökes**. Under åren tillkommande rubriker som t ex **Arkivtipset** skall det också finnas plats för. Det finns ett par nyheter i detta nummer. I övrigt får nyheter komma efter hand i den mån de fyller något syfte.

Min adress finns i adressrutan på sista sidan, och det är alltså dit bidrag till bladet skall sändas i fortsättningen. Ett undantag gäller material, som rör **Claes-projektet**. Detta skall även i fortsättningen sändas till **Anders**. /Bernhard Granholm

landskapet, stanna upp vid en kyrkogård och inventera! Det är vanligtvis inget större arbete. Tänk på att du gör en god gärning. En del gamla gravstenar far mycket illa av den fortgående försurningen av vår miljö. Inskriptionerna vittrar bort. Om du har några frågor, ring gärna ordf. Forts sid 20.

ADRESSER

Värmlands släktforskarförening
c/o Lars-Gunnar Sander
Norra Berghaget
667 00 FORSHAGA

Nytt från Värmlands släktforskarförening
c/o Bernhard Granholm
Ljunggatan 39C
664 00 GRUMS

Claes-projektet
c/o Anders Höglund
Lisas höjd 5
681 00 KRISTINEHAMN

Postgiro: 46 96 60-5

Byn Stjälpet i Nordmarks socken

"Stjälpet - den gamla bergslags-
byn" av Hilmer Nordmarker, Hagfors
Hembygdsförening 1988, 92 sid.
Skriften kan köpas från Hagfors
bokhandel och kostar 30 kr.

Forts från föregående sida
GRAVSTENSINVENTERING

Inventeringen omfattar bara gravvårdar
resta före 1850. Blanketter kan bestäl-
las från förbundets Göteborgskontor,
Vasagatan 10, 411 24 GÖTEBORG. Tel 031-
11 33 44. /L-G S

MANUSSTOPP 1990: 8/5 8/8 8/11.

Temakväll:

Fryks- och Klarälvsdalen

Storstockholms Genealogiska Före-
ning har den 19 mars kl 18 en
temakväll (anbytarträff) kring
Fryks- och Klarälvsdalen.

Plats: Mariahissen våning 9 i
Stockholm.

Ledare: Pelle Norelius och
Chris Henning.

=== NÄSTA NUMMER ===

MANUSSTOPP: 1990-05-08

- * Konverteringsplaner hos SVAR.
- * SVAR:s priser.
- * Antavla.
- * Gamla tidningslägg hos biblioteken i länet.
- * Presentation av mikrokortregister för Norra Ny.
- * Svensk-amerikanska föreningsarkiv.

SLÄKTFORSKARKURS I KARLSKOGA

Karlskoga-Degerfors släktforskarclubb
planerar en kurs för släktforskare i
Värmland och Närke på Karlskoga Folk-
högskola i slutet av oktober 1990. Den
kommer att börja på fredag c:a kl 16
och sluta på söndag eftermiddag. En
liknande kurs, som hölls oktober 1988
handlade om Etnologi och samlade c:a 30
nöjda deltagare. Temat för kursen är
ännu inte bestämt. Klubben mottar tack-
samt förslag på ämne och föreläsare.

Krigsarkivet och släktforskaren.

Handledning och kommentarer. Av:

Christopher von Warnstedt. Sid 16.

O B S

MED DETTA MEDLEMSBLAD MEDFÖLJER
INBETALNINGSKORT PÅ MEDLEMSAVGIFTEN
FÖR 1990

PS: SVERIGES SLÄKTFORSKARFÖRBUND VILL HA MATERIAL TILL RIKSSTÄMMAN I
VÄSTERÅS 29-30/9 1990 FÖR UTSTÄLLNINGEN, FÖREDRAG M M. INTRESSERADE
ATT MEDVERKA KAN VÄNDA SIG TILL ORDF SENAST 17/3.